

Tot passejant per les runes d'Empúries recordes, amic meu, aquella pregunta que ens fèiem: on és el passat? Tu deies que el passat està en aquestes pedres, i jo responia, aquestes pedres són una realitat present. El passat ja no hi és.

Els dos teníem una part de raó. Aquelles runes són present d'un passat, que va ser i ara no hi és sinó en les restes que han quedat. Però si hi són també es deu a que hi ha hagut qui ha tingut cura d'estudiar la seva situació, de promoure unes excavacions, de finançar un llarg treball. Molta gent ha intervingut per tal de que avui mirem les restes actuals d'un passat i gaudim de la memòria de la gran cultura grega.

Però, aquesta conversa fa dies que em torna a la memòria i en el meu cap s'ha anat ampliant. On és el passat? El nostre, sí, el nostre. El que vam viure d'infants, els avis o els pares, aquella societat de la primera o segona joventut.... on és el passat?

Tan sols ens resten unes runes però la major part ja ha desaparegut. Cert, resten cases, carrers, muntanyes i rius... i el que resta és present. Hi era aleshores, però el temps els ha fet morir o els va transformant. Res està quiet, tot canvia. El passat és mort i viu. Mort com a passat i viu en el present.

Quan he arribat a la petita ermita de l'entrada del poble he vist que estava la porta oberta i he entrat. Silenciosa, bella, romànica, del segle XI. Assegut al banc de fusta he continuat la meditació i mirant el retaule amb aquella pintura de Jesús Majestat, el cor ha rebut una llum especial per entendre que Ell és l'únic entre els humans que essent un passat històric també és un present real.

Ell va ser, va viure un temps. Els evangelis ho diuen molts cops quan els escoltem el diumenge. "En aquell temps...". Sí, era el temps de la vida mortal de Jesús, un temps com el d'Empúries, com el dels avis, com el nostre que ha passat... concret, de dies, de setmanes, d'anys... Aquell temps va acabar a la creu. Jesús va morir assassinat per la justícia religiosa i política de la seva nació.

També Jesús és present, ara i aquí. El tercer dia va manifestar la seva gloriificació i es va mostrar vivent, realment vivent, a prop. Durant segles molts han pensat que la història de Jesús acabaria com unes runes. Què va!! Avui viu ressuscitat i està entre nosaltres.

És de fet la única excepció en que un passat és present com a vivent. No sols un record, no solament una memòria, no només unes imatges, uns temples, unes lleis i normes.... sobretot, una presència, una proximitat, un amor, una esperança, un diàleg, una llum.

Bona nit, amic, ja veus com la visita a Empúries ha portat cua!!

Jesús Renau sj
